

Solidaarsus saab otsa

Kus peaks lõppema Euroopa Liidu liikmesmaade solidaarsus? Kui palju võib poliitilise süsteemi mängureegleid painutada, kui kriis on pakiline? Kriisiriike aitava Euroopa Stabiilsusmehhanismiga (ESM) ühinemine on need küsimused teravalt tõstatanud. Rahandusministeeriumi ja Jürgen Ligi argumentidest kumab, et stabiilsusmehhanism on ka Eesti enda kindlustuspoliis ja Eesti on samuti olnud 2009. aasta algul olukorras, kus abi oli hädasti vaja. Tõesti, pole selge, kas me seda abi kunagi tulevikus ise ei vaja. Kuid ESM-iga ühinemise viisi vastu on tõstnud häält inimesed, kellest võiks ju uskuda, et nad teavad, millest räägivad.

Õiguskantsler Indrek Teder on stabiilsusmehhanismiga ühinemise kaevanud riigikohtusse. Põhjus: Eesti riigil võib tekkida abiraha maksmise kohustus olukorras, kus tema selliks nõusolekut ei ole andnud. „Rahandusminister vabandab rahvusvaheliselt, erakordselt piinlik, et õiguskantsler tegi oma tööd,” arvustab õigusdtsent ja vandeadvokaat Carry Ginter rahandusminister Ligi suhtumist Tederi kriitikasse. Tema arvates hakkab nurkadest ülesõitmine Eestis muutuma normiks.

Andres Tupits, Euroopa Keskpanga juures töötanud jurist, osutab, et kui riigikohus nõustub Tederi hinnangu-

**Euroopa abist
Euroopa raha polnud
kingitus. Selle eest
tuli täita reegleid, mis
nõudis ohvreid.**

Õelda, et „meie oleme Euroopalt nii palju saanud, me peame nüüd ka ise andma” on reaalsuse moonutamine. Eesti ja teiste liikmesriikide „saadu” pole mingi kingitus. Selleks et saada Euroopa Liidult raha, tuleb riikidel täita reegleid. Nende reeglite täitmine tähendab ohvreid ja kulutusi. Oleks me reegleid rikkunud Euroopa Liidu või kellelgi teise suhtes, nagu mitmed võlariigid praegu teevad, poleks me suure tõenäosusega enam raha saanud.

Pole kohane hurjutada neid, kes Euroopa Stabiilsusmehhanismile ei aplodeeri. Läheb ju kogu see raha esiotsa neile riikidele, kes on meist rikkamad, finantsdistsipliinilt lodevad ja Kreeka puhul võib rääkida juba mitmendast abipaktist, ent võlakoormus ei vähene ja nõudmised jätkuvad. See on ebaõiglane. Võlariikide Eesti-suursaadikud ei arva aga, et nad võlgneksid siinsele avalikkusele mingit seletust.

Solidaarsus ei saa olla ühepoolne ja ammugi peab Eesti käitumine võlakriisis vastama rangelt põhiseadusele. Solidaarsus saab püsida vaid seal, kus on reeglid.

Võib väga vabalt juhtuda, et needsamad poliitikud, kes praegu üle Euroopa kriisiriike kaitsevad, hakkavad neid mõne kuu pärast kritiseerima ja jõuavad samasugustele järeldustele, millel praegu on „radikaalid”. ●

ga, et ESM-iga ühinemine on põhiseadusvastane, siis peab valitsus kas Euroopa Stabiilsusmehhanismi lepingust väljuma või alkatama lepingu tühistamise või muutmise nii, et see oleks kooskõlas Eesti põhiseadusega. See oleks juba skandaal.

